

1. LURRALDEA

Lurraldea hiria finkatzen den espazio biofisikoa da, historian zehar sorrarazitako gizakiaren artifizialtasunekin. Ondare mugatu eta eskasa da. Haren izaera sistemikoak eta oso ezberdinak diren giza jardueren denboran zeharreko gertaerak, antolaketa eta analisi metabolikoaren zailtasuna baldintzatzen dute. Udalerrian eragina duten lurraldea planifikatzeko tresnak iraunkortasun irizpideak txertatu ohi dituzte, erresilientegoa eta etorkizuneko klima eszenarioetara hobeto egokituta dagoen hiri baterako bilakaera eta trantsizioa ikustea ahalbidetzen dutenak.

1.1.

HIRI-EREDUA

Donostiako eskualdea populazio dentsitate handiko lurraldea da (1.000 bizt./km²), eta baldintza ezin hobeak ditu giza kokalekurako; izan ere, klima onbera du, paisaia ederra, eta kokapen geografiko estrategikoa, Europako komunikazioek ezinbestean igaro behar baitute hortik. Eremu funtzional deritzon hori Donostialdeko eta Bidasoa Beheko eskualdeek osatzen dute, eta 376 km²-ko hedadura du. Eremu horretan, 400.000 biztanle baino zertxobait gehiago bizi dira.

2010ean onetsitako HAPOk jadanik alderdi nagusi bat azpimarratzen du: udal mugartearen orografia konplexua, bai hiriaren egungo zati lauei dagokienez, ikuspegi historikotik begiratuta, bai mendi hegalei eta mendiei dagokienez. Gainera, nabarmentzen du konplexutasunaren ideia hori zailtasunaren eta aberastasunaren sinonimo dela. Horregatik, planean bertan jadanik esaten da hiriaren garapenaren historia natura konkistatzeko eta etxekotzeko etengabeko prozesu baten historia izan dela, eta, beraz, baita naturaren eta artifizioaren arteko etengabeko eztabaida eta tentsio prozesu baten historia ere.

Ikuspegi horretatik begiratuta, errealitate bizi eta aldakor bat da hiria, eta haren urbanizazio prozesuak tenkatu eta bateratu egin dira gizarte, kultura, ekonomia eta ingurumen errealitatearekin, globalizazio eta garapen teknologikoko testuinguru batean; horren ondorioz, hiri ereduaren hazkundeak eta garapenak zer inpaktu izan dituen ebaluatu behar izan da. Halako hiri kokalekuen jasangarritasuna duela 40 urte baino gehiago ari dira aztertzen nazioarteko foroetan. *“Habitat I: Giza Kokalekuei buruzko Nazio Batuen Konferentzia”* 1976an egin zen.

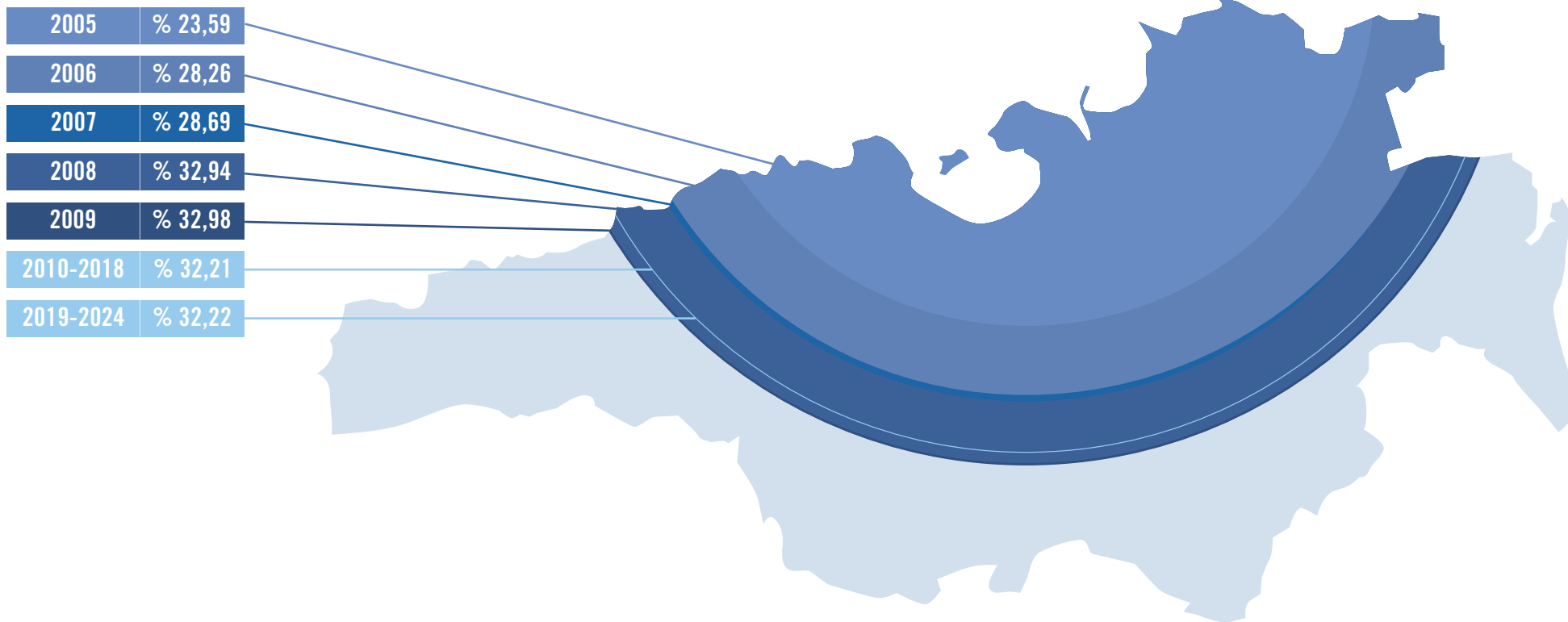
Une honetan, arlo honetako xedea da klima irizpideetan oinarritzea hirigintza garapena. Horretarako, hirigintza plangintzan ahalegina egiten da udal lurzorua-
ren %45 baino gehiago ez artifizializatzeko eta azpiegiturak klima aldaketara egokitzeko; alde horretatik, Klima Aldaketara Egokitzeko Planean detektatutako eremu kaltebera guztietan jarduten da, eta eraikitako hiria naturalizatzen, azalera berdeak areagotuz eta eraikinak eta espazio publikoa iragazkor bihurtuz; horrez gain, udalerriko azaleraren %24 babestea, bai eta biodibertsitatea zaintzen ere.

Plan Orokorraren berrikuspenarekin, “hiriaren bilakaera diseinatu nahi da, jarduera berrien eskaerak bideratzeko, bai bizitegikoak, bai jarduera ekonomikoak, jada okupatuta dauden eta hasierako erabilera galdu duten edo berregituraketa behar duten edo hiri-hutsuneak deritzon horretan dauden lursailaketa”.

LURZORU URBANIZATUA

Iturria: Donostiako Udaleko Informazioko Udal Unitatea

2010ean lortutako datuak, Hiria Antolatzeko Plan Orokorraren (HAPO) behin betiko onartzearen ondoriozko azalerari dagozkio (2010eko ekainean onartu zen).

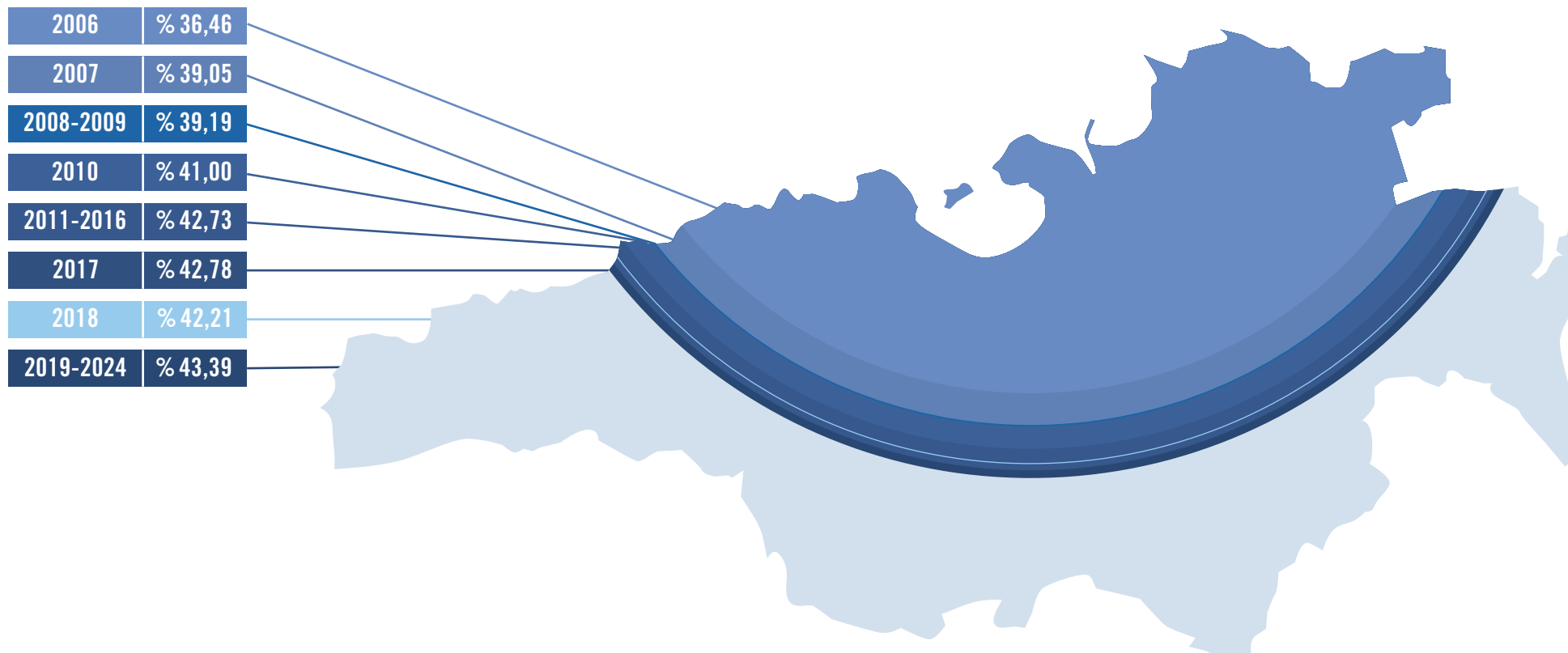
2018ra arte, ez zen aldatu lurzoru urbanizatuaren ehunekoa; 2011tik 2018ra bitartean egindako hirigintza-jarduerak jada urbanizatuta zegoen lurzoruan egin ziren. 2019an Arbaizenean egindako garapenekin, lurzoru urbanizatua 0,5 ha hazi zen.

Donostiako azalera 6.094,3 ha-koa da; 2024an, lurzoru urbanizatuak udal-azaleraren %32,22 okupatzen zuen; horietatik, 1.838,6 ha hiri-lurzoruari dagozkio eta 124,9 ha lurzoru urbanizagarri exekutatuari.

LURZORU ARTIFIZIALIZATUA

Iturria: Donostiako Udaleko Informazioko Udal Unitatea

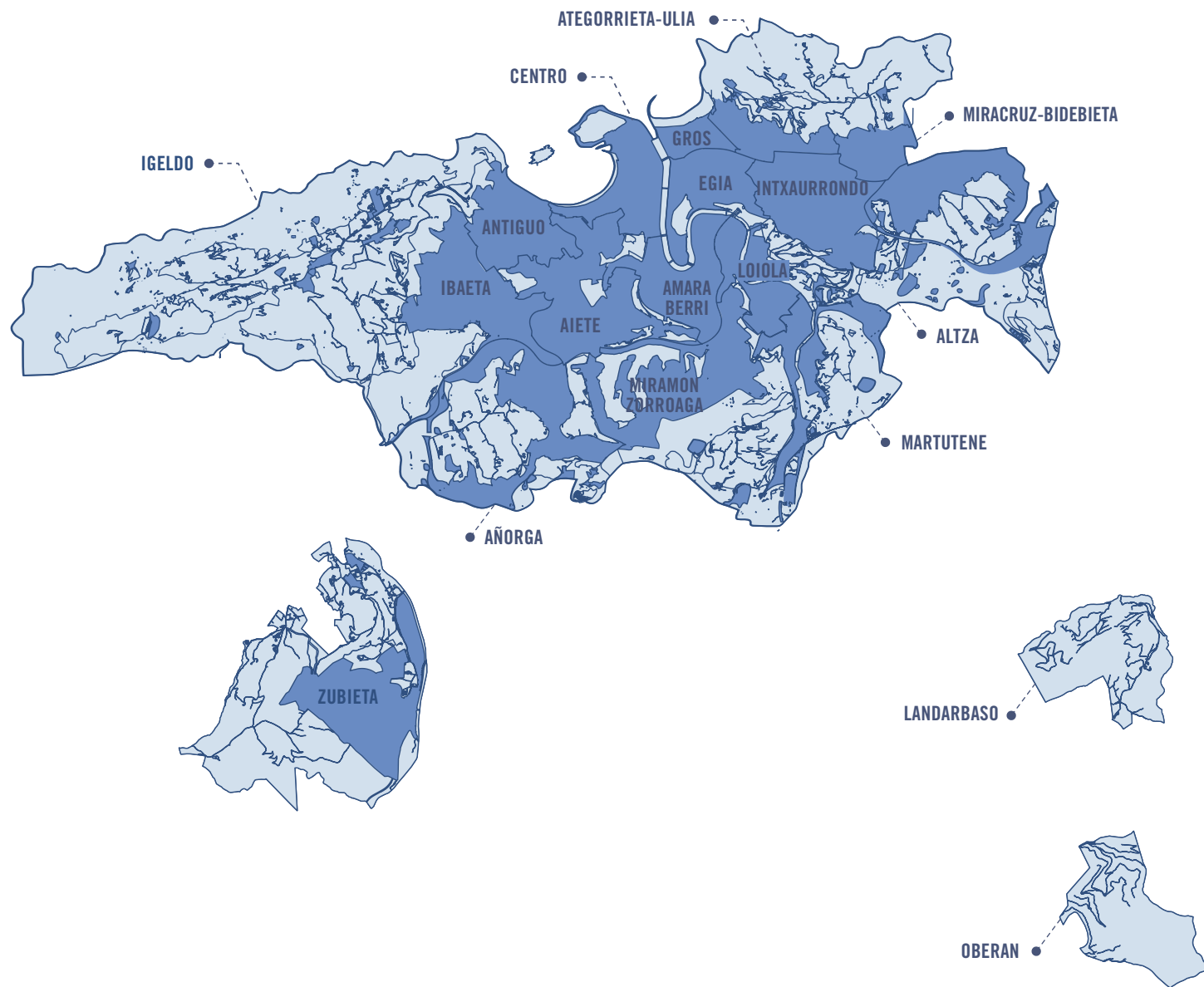

2010ean jasotako informazioa, 2010eko ekainean behin betiko onartutako Hiria Antolatzeko Plan Orokorrean islatutako lurzoru artifizializatuari zegokion, eta udal azaleraren %41 zen. Artifizializatutako lurzoruaren barruan hiri-lurzoru guztia sartzen da, honako hauek izan ezik: hiriko parke nagusiak, bide-azpiegiturak eta ekipamendu publiko eta pribatuak, industria bereziek okupatutako azalera, landa-lurzoruko baratzeak eta landa-lurzoruko eraikuntzak.

2011. urtean lurzoru artifizializatua hazi zen, Zubietako Eskusaitzetako hirigintza-garapenaren ondorioz, eta 2017an, Arbaizenean egindako esku-hartzearen ondorioz; hala, artifizializatutako lurzorua udalerriko guztizko azaleraren %42,78 izatera pasa zen.

2018an egindako kalkulu zehatzago bati esker, jakin genuen lurzoru artifizializatuaren ehunekoa udalerriko azalera osoaren %42,21 zela; 2019an, lur artifizializatuaren azalerak 71,94 ha gehiago zituen, hau da, udal-azaleraren %43,39 izatera pasa zen. Hazkunde hori Zubieta auzoan kontzentratu zen, Real Sociadadeko kirol instalazioak handitzearen ondorioz, eta, batez ere, Eskusaitzetako lur mugimenduek eta jarduera ekonomikoen poligonoaren konfigurazioak aurrera jarraitzen dutelako. 2020tik ez da aldaketa nabarmenik izan artifizializatutako lurzoruan.

BIZITEGI-LURZORUAREN ERABILERAREN INTENTSITATEA

Iturria: Donostiako Udaleko Hirigintza Saila eta Informazioko Udal Unitatea

Biztanle kopurua
bizitegi-lurzoruan

183.130

Bizitegi-lurzoruen
azalera

1.350,00 ha

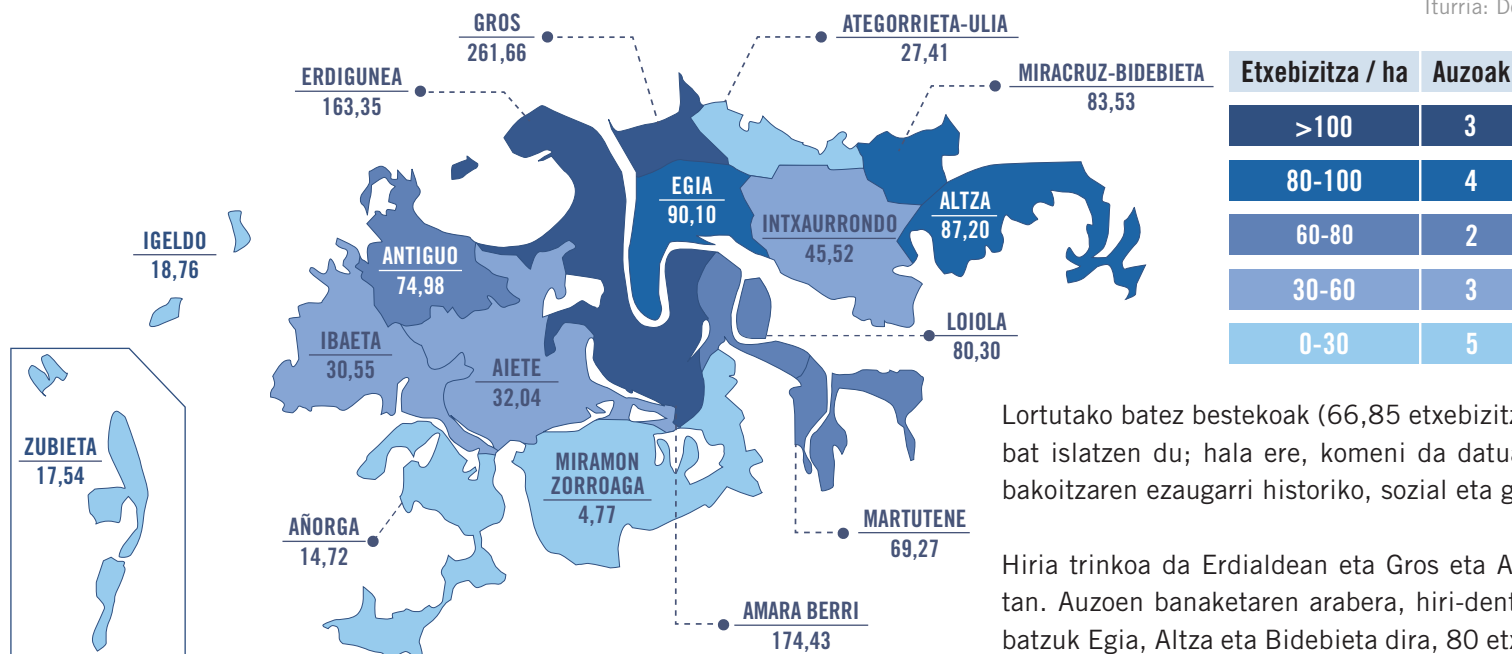
Bizitegi-lurzoruen erabileraren intentsitatea:
135,65 biztanle/ha.

2022an, bizitegi-lurzoruen erabileraren intentsitatea 135,765 biztanle zen hektareako. Hiri-jasangarritasunari dagokionez, hektarea bakoitzeko 160 eta 400 biztanle arteko urkila onargarritzat jotzen dela kontuan hartuta, hiriko bizitegi-lurzoruen erabilera-intentsitatea txikia da, nahiz eta ateratako batezbestekoak ez duen islatzen hiriko auzoen artean dauden dentsitate-aldeak.

HIRI-TRINKOTASUNA

Iturria: Donostiako Udaleko Informazioko Udal Unitatea

Hiri-trinkotasunaren indizeak bizitegi-lurzoru urbanizatuko etxebizitza-kopurua-
ren eta udalerriko bizitegi-lurzoru urbanizatuaren guztizko azaleraren arteko erla-
zioa erakusten du. Donostian, 66,85 etxebizitza/ha-koa da.

Kontuan hartuta ezaugarri orografiko eta morfologikoek, besteak beste, hiriko
hiri-ehuna baldintzatzen dutela, hektareako 60 eta 150 etxebizitza artean dabi-
len tarte bat hiri-ereduaren erreferentzia izan daiteke, eta, Donostiaren kasuan,
hektareako 80 etxebizitza lortzea izango litzateke gutxieneko helburua.

Lortutako batez bestekoak (66,85 etxebizitza/ha), oro har, oso trinkoa ez den hiri
bat islatzen du; hala ere, komeni da datua auzoz auzo aztertzea eta horietako
bakoitzaren ezaugarri historiko, sozial eta geografikoak kontuan hartzea.

Hiria trinkoa da Erdialdean eta Gros eta Amara bezalako auzo finkatu eta laue-
tan. Auzoen banaketaren arabera, hiri-dentsitate trinkoak dituzten beste eremu
batzuk Egia, Altza eta Bidebieta dira, 80 etxebizitza/ha baino gehiago dituztenak,
eta Antigua, 75 etxebizitza/ha dituen. Hiriaren gainerako zatia ez da oso trinkoa,
eta horretan eragina du hiriaren orografiaren konplexutasunak. Kontuan hartu
behar da, baita ere, funtsean bizitegitarako diren auzoak daudela, hala nola Gros
eta beste auzo batzuk. Horietan, bizitegi-lurzoruaz gain, beste erabilera batzuk
dituzten lurzoruak ere badaude, hala nola industriakoa, hirugarren sektorekoa eta
abar, eta horrek eragina du horien dentsitate txikian.

Inguruko auzo ez oso trinkoetan, dentsitate txikiko etxebizitzak egiten direnez,
eremu horiek hiri-trinkotasun txikia izaten jarraitzen dute; gainera, eremu horiek
zerbitzuak eta bide azpiegiturak jartzeko jarraitu dira urbanizatzen.

POTENTZIALKI KUTSATUTA DAUDEN LURZORUAK

Iturria: Ihobe

Kutsatutako lurzorutzat hartzen ditugu, gizakiaren eraginez, ezaugarri kimikoak aldatuta dituzten lurzorua (erreferentzia balioak gainditzen dituzten substantzia kimikoen kontzentrazioak). Lurzoru horiei ezin zaie gaur egungo edo aurreikusitako erabilera eman, arrisku onartezina izango bailitzateke pertsonen osasunarentzat eta ekosistementzat.

1996. urtean eta 2005.era arte, 77,9 ha-tan ezarrita zegoen kutsatuta egon zitezkeen lurzoruen azalera. 2008.ean, EAEn kutsatuta egon litezkeen lurzoruen inbentario berria egin ondoren, Donostian erregistratutako azalera, 697 kokalekuri zegokiena, 117,24 ha-koa izan zen, hau da, aurreko kopuruaren bikoitza eta udalerriaren azaleraren % 1,9. Inbentarioaren eguneratzearen zirriborroaren

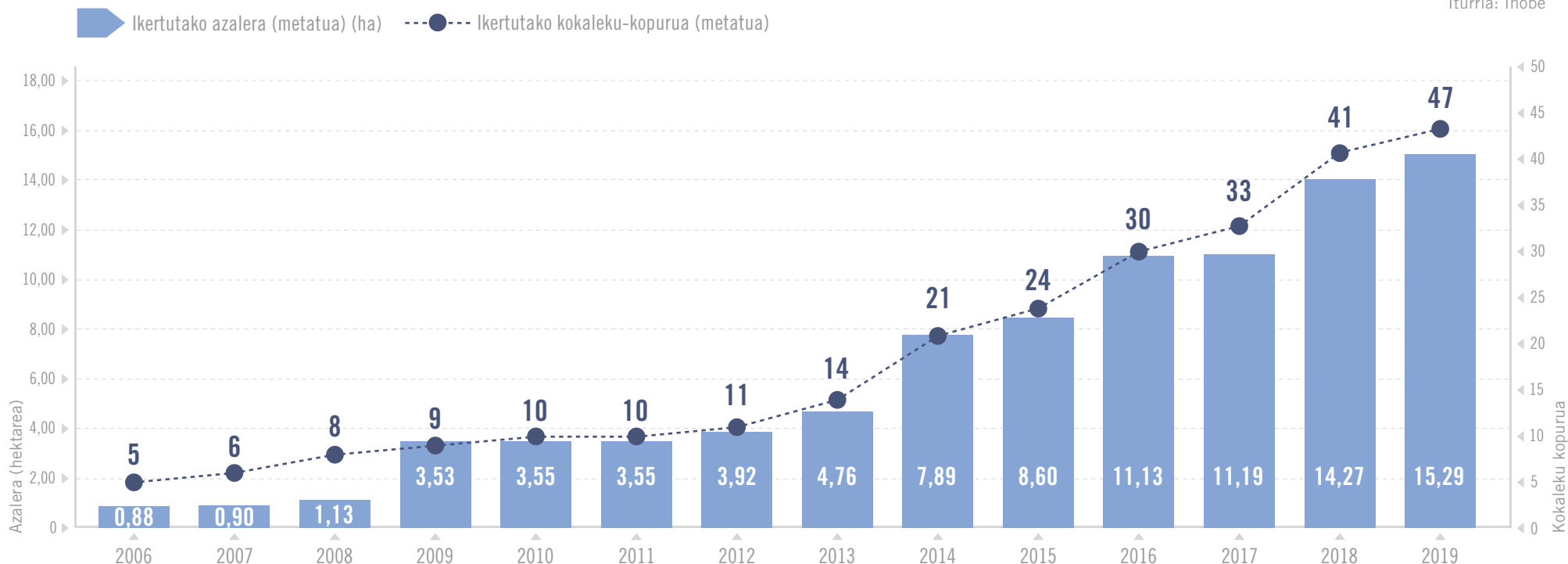
behin-behineko datuen arabera, kutsatuta egon litezkeen 370 kokaleku daude, azalera 147,33 ha izanik, % 26 igo delarik 2008. urteko inbentarioarekin alderatuta. Behin-behineko datuak, 2011 urtekoak, kutsatuta egon litezkeen lurzoruen azaleran 30 ha gehiago dira, udalerriaren azaleraren % 2,4. Kokaleku gutxiago daude zenbait lur zatiren taldekatzea dela eta.

Urtea	Hektareak	Udalerriaren azaleraren %a
1996	77,90	% 1,3
2005	77,90	% 1,3
2008	117,24	% 1,9
2011	147,33	% 2,4

KUTSATUTAKO LURZORUAK: IKERTUTAKOAK

Iturria: Ihobe

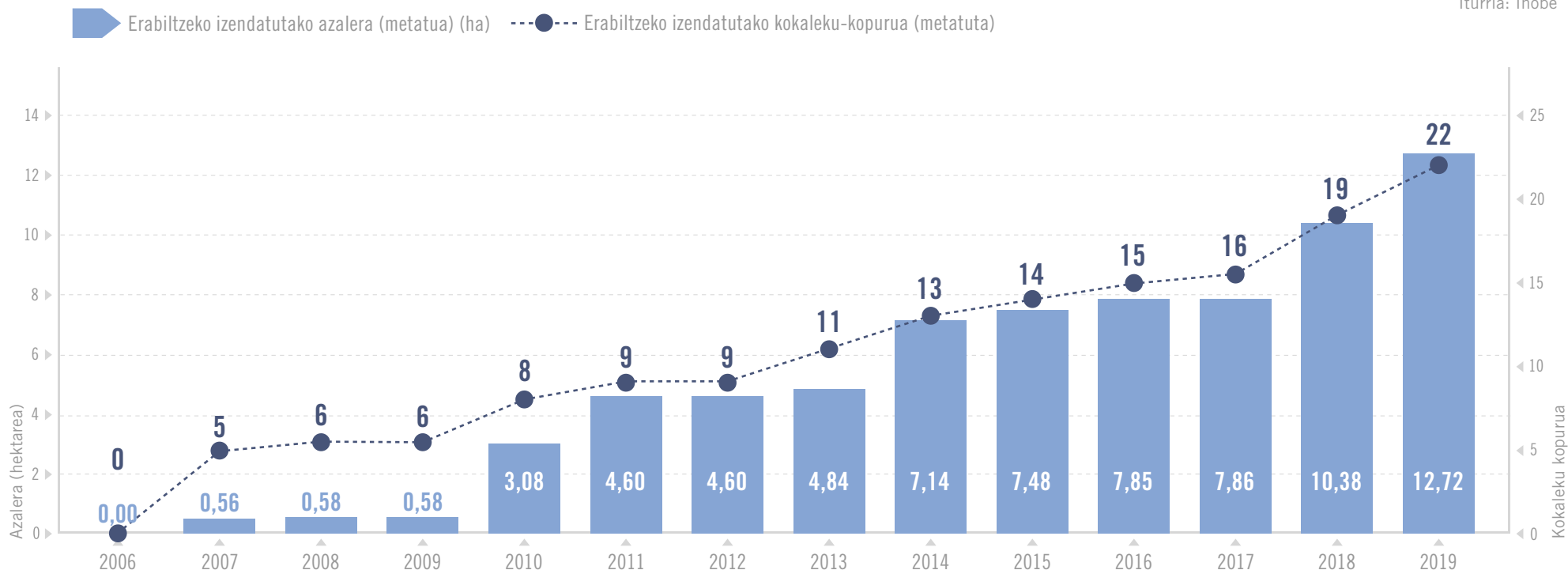
Ikertutako lurzorutzat jotzen da, lurzorua ez kutsatzeko eta kutsatutakoa garbitzeko EAEko 1/2005 Legearen arabera lurzorua kalitatea deklaratzeko prozedura hasita, egiaztatutako erakunde batek lurzorua kalitateari buruzko azterlana egin duenean.

Ikertutako azalerak eta kokaleku-kopuruak gora egin dute 2006. urteaz geroztik. Ikertutako azalerari dagokionez, 2008 eta 2009 bitartean eman zen gorakadarik handiena, eta 2010. urtean 3,55 ha-ko azalera iritsi zen ikertutako hamar kokalekutan. 2011. urtean egoera berdinean mantendu zen eta 2012. urtetik aurrera areagotu egin zen pixkanaka. 2019. urtean, sei kokaleku ikertu dira, guztira 1,01 hektareako azalera dutena, 2018. urtearekin alderatuta, ikertutako azalerak % 7 gora egin duelarik.

KUTSATUTAKO LURZORUAK: ERABILTZEKO IZENDATUTAKOAK

Iturria: Ihobe

Erabiltzeko izendatutako lurzorutzat jotzen da, kutsatuta egon daitekeen lurzorua izanda, ikertu ondoren, aginte eskudunak duen edo izango duen erabilerarako gai izendatzen duenean.

2007tik aurrera eta 2009ra arte, ia maila berberetan mantendu dira erabiltzeko izendatutako kokalekuen azalera eta kopurua. 2010. urtean, elkarren artean

2,5 ha zuten bi kokaleku izendatu ziren erabiltzeko gai. 2011. urtean, kokaleku bakarra izendatu zen erabiltzeko gai, 5 urte horietan erabiltzeko gai izendatutako azalera 4,60 ha-ra iritsi delarik. 2012. urtean, egoera berdinean mantendu zen eta ordunik aurrera areagotu egin da erabiltzeko izendatutako lurzorua. 2019. urtean hiru kokaleku izendatu dira erabiltzeko gai, 2,34 hektareako azalera duena, ikertutako azalerak %23 gora egin duelarik 2018. urtearekin alderatuta.

1.2.

NATURA ETA BIODIBERTSITATEA

Kliman ematen diren aldaketek lurraldeko biodibertsitatea aldatzea dakarte, beste faktore batzuekin elkarreraginean, besteak beste, lurzorua erabileran izaten diren aldaketekin edo habitaten zatiketarekin. Biodibertsitatea babestu eta berreskuratzea lagungarri izan daiteke hiriaren egokitzapen klimatikorako eta klima aldaketaren eragin negatiboak murrizteko. Ekosistemak kontserbatu edo berrezartzeak atmosferan dagoen karbono dioxidoa hartu eta biltegitratzea ahalbidetzen du, berotegi efektuko gasak (BEG) murriztuz.

Biodibertsitatea babesteko ikuspuntu batetik, Natura Sarea 2000 ekimenaren bidez babestutako udalerriko azalera nabarmentzen da, kudeaketa plan batekin biodibertsitatea kontserbatzearen alde egiten duena eta, gaur egun, babestutako azaleraren %11 suposatzen duena eta, orotara, udalerriko azalera osoaren %4. Klima DSS 2050 planak udalerriko azaleraren %24ra iristeko helburua du ezarrita, biodibertsitatearen kontserbazioaren alde egiten duen irudi baten bidez (Natura Sarea 2000, Natura Parkea, Biosfera Erreserba, etab.). Halaber, azpiegitura berdeak birnaturalizatu eta garatzea aurreikusten da, 2030. urteari so eraikinetan eta espazio publiko kontsolidatuan azalera berde eta iragazkorra %15ean areagotuz, era berean, hiriko berdeguneen konektibitatea hobetuz.

AZALERA BABESTUA

Iturria: Donostiako Udaleko Hirigintza Saila

Sailkapena	Hektareak
Interes geologikoko eremuak	597,02 ha
Fauna babesteko eremuak	540,71 ha
Balio agrologiko handiko eremuak eta Ustiapen estrategikoak biltzen dituzten areak	327,61 ha
Batasunarentzat garrantzia duten gunek	253,98 ha
Lurpeko urak babesteko eremuak	244,71 ha
Urpean behin eta berriz gera daitezkeen eremuak	188,12 ha
Babes bereziko eremuak	120,40 ha
Natur intereseko areak	48,27 ha
<i>Gainjarritako azalera</i>	<i>642,77 ha</i>
Gainjarrita ez dagoen azalera babestua	1.678,05 ha

Azalera babestuaren ehunekoa:	% 27,53
--------------------------------------	----------------

Azalera babestua kalkulatzeko, babes bereziko lurzoru ez-hiritargarria hartzen da kontuan, azalera osoarekin alderatuta.

Kontuan izan behar da, batzuetan, babes bereziko eremuen litezkeen sailkapen batekin baino gehiagorekin identifikatuta dauden hainbat lurralde eremu egon daitezkeela, eta ondorioz, bikoizketa horiek aintzat izan behar dira, neurtzen ari den azaleran bi aldiz ez gehitzeko. Zentzu horretan, “azalera bikoiztua” izendatu da “bitan” babestutakoa, azalera hori guztizkotik kentzeko, babes bereziren bat duen lurralde-eremua adierazten duen adierazlea lortze aldera.

2005-2007. eta 2008-2009. urteetan, babestutako azalera %34,48 eta %24,97 zen, hurrenez hurren; 2010ean, berriz, babestutako azalera udal azaleraren %27,53 zen. 2010ean lortutako datuak Hiria Antolatze Plan Orokorren behin betiko onespeneraren ondoriozko azalerari dagozkio. Lurzoru babestuaren portzentajea ez da ia aldatu 2008tik.

1.3.

URAREN KALITATEA

Urumea ibaia Bortzirietako (Nafarroa) mendiguneko erliebeetan eratzen da. Arroak bi parte ondo bereizi ditu: goialde-erdialdekoa, ia giza okupaziorik ez duena, eta behealdekoa, oso aldatua eta eraldatua, Hernanin hasi eta Donostian itsasoratzen dena. Ibaiaren arroa 272 km² da eta 59 kilometroko luzera du. Arroak urtean 340 bat hm³-ko ekarpena izaten du. Goialdean eta erdialdean, oso ondo kontserbatuta dago, eta garrantzi komunitarioko babes figurak ditu, bai Añarbeko enklabea (Urumearen ibaiadar nagusia), bai Aiako Harriaren inguruetan eta Hernaniraino egiten duen ibilbidean. Gipuzkoan, eremu babesturen baten barruan daude Urumearen 18,5 km, hau da, Gipuzkoatik igarotzen den zatia

%55. Nafarroako zatian, Añarbek babesa du Artikutzan. Ibaiertzean, landaredi naturaleko zerrenda bat du, eta babesaren helburu nagusia da ibai korridore ekologiko hori kontserbatzea eta berreskuratzea, fauna espezieentzako habitat izan dadin, bai eta uren kalitatea eta egoera ekologikoa mantentzea eta hobetzea ere. Donostian, Urumea ibaiak 9 bat kilometro egiten ditu, eta ibilbide horretan guztian hiri eta industria okupazio handi bat dago. Azken urteotan, administrazio publikoek ibaiaren ibilguan esku hartu dute, eta hainbat neurri hartu, uholdeak saihesteko eta isurketak ezabatzeko; horren ondorioz, isurketak kolektoreetan biltzen dira, eta Loiolako hondakin uren araztegia tratatzen.

URUMEAKO URAREN KALITATEAREN EGOERA

Iturria: EAEko trantsizioko eta kostaldeko uren egoera ekologikoaren jarraipen-sarea. Emaizten txostena. 2025 Kanpaina. AZTI

Urumeako trantsizioko ur-masaren egoeraren taula eta diagnostikoa, 2025											
KODEA	ESTAZIOA	MI	F	P	M	BI	CG	SP	EGOERA EKOLOGIKOA	EGOERA KIMIKOA	EGOERA
E-UR5	Loiola	MO	B	B*	MO*	MO	MB	MB	MO	B	PqB
E-UR10	Santa Katalina zubia	MB	MB	B*	MO*	MB	MB	MB	B	B	B
	Urumea transiziokoa	B	MB	B*	MO*	B	MB	MB	B	B	B

(*) Ez da aplikatzen egoera ekologikoa ebaluatzeko

MI: Macro Invertebrados | F: Fitoplancton | P: Fauna Ictiológica | M: Macro algas | BI: Estado Biológico | CG: Condiciones Generales | SP: Sustancias Preferentes

EGOERA EKOLOGIKOA

- MB Potentzial Oso Ona
- B Potentzial Ona
- MO Potentzial Ertaina
- PD Potentzial Eskasa
- M Potentzial Txarra

EGOERA KIMIKOA

- B Ona
- NA Ez da egoera onera iristen

EGOERA

- B Ona
- PqB Ona baino okerragoa

Urumeako ur-masaren kalitatea zaintzeko sareak bi estuario-estazio ditu. 2025eko kanpainen, trantsizioan dagoen ur-masa horren egoera ona zela diagnostikatu zuten, egoera kimiko ona eta potentzial ekologiko ona zituela-eta, barnealdeko parametro batzuek (Loiola) potentzial ona baino okerragoa edo ertaina bazuten ere. Azaleko uren egoeraren kalifikazioa egoera ekologikoaren baliorik txarrenak eta egoera kimikoak ematen dute. “Ontzat” jotzen da Uraren Esparru Zuzentarauko (UED) ingurumen-helburuak betetzen baditu, eta “ona baino okerragoa” helburu horiek betetzen ez baditu. Uren egoera kontzeptuak, bestalde, erakusten du gizakiak uretako ekosistemenari zer presio egiten dion eta ekosistema horiek zer narriadura maila duten, haien baldintzak aldatu gabe izango luketenaren aldean. Hala, 2025ean, Urumean behera doazen uren kalitateak bete egin ditu Europar Batasuneko ingurumen-helburuak.

URUMEAKO URAREN KALITATEAREN BILAKAERA

Iturria: EAEko trantsizioko eta kostaldeko uren egoera ekologikoaren jarraipen-sarea. Emaizten txostena. 2025 Kanpaina. AZTI

Urumeako trantsizioko ur-masa. 2012-2025 bitartean izandako bilakaera														
URTEA	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
AHALMEN EKOLOGIKOA	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP
EGOERA KIMIKOA	BP	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
EGOERA	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B

AHALMEN EKOLOGIKOA

- MP Potentzial Maximoa
- BP Potentzial Ona
- MO Potentzial Ertaina
- PD Potentzial Eskasa
- M Potentzial Txarra

EGOERA KIMIKOA

- B Ona
- NA Ez da egoera onera iristen

EGOERA

- B Ona
- PqB Ona baino okerragoa

Azkeneko urte hauetan saneamendu sare handia egin da, eta lehen egiten zen isuririk ez da egiten orain, bai arroan bai Urumeako estuarioan bertan. Hori berehala azaldu da aztertutako ur-masaren osagai biologikoetan islatzen diren adierazle fisiko eta kimikoetan. Hobeak dira orain.

Urumea ibaiaren ibilguan obra handiak egin dira aspaldian. Hor ditugu, konparazio baterako, Agirre Lehendakariaren zubia eta Donostiako Errealaren zubia, 2000ko hamarkadaren amaieran eginak, edota, baita Martutenen eta Txominen egindako obrak ere, oraintsuago eginak. Eta, dudarik gabe, kontuan hartu beharreko elementuak dira aztertutako parametro batzuen emaitzan.

Urumeako ur-masa oso aldatutzat jotzen da, eta Uraren Esparru Zuzentzarauko (UEZ) ingurumen-helburuak betetzen ari da aztertutako azken hamalau urteetan. Egoera kimikoari dagokionez, egoera ona du 2012az geroztik.

DONOSTIAKO HONDARTZEN OSASUN-EGOERA

Iturria: Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritza (Eusko Jaurlaritza). Ingurumen Osasunaren eta Jasangarritasunaren Zerbitzua (Donostiako Udala)

HONDARTZA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ondarreta	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
Kontxa	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
Zurriola	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

- E Bikain
- B Ona
- S Nahikoa
- I Ez Nahikoa

Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak eta Donostiako Udalak zaintzen dute Ondarreta, Kontxa eta Zurriolako hondartzen osasun egoera. Bainatzeko lekuak Bikaina/Ona/Nahikoa/Ez Nahikoa sailkatzen dira urtero, azken lau urteetako emaitza analitikoaren arabera.

Bainu-denboraldian bainatzeko uren lagin batzuk hartzen dira zenbait puntutan (hiru Kontxan, hiru Zurriolan eta bi Ondarretan), parametro mikrobiologikoak zehazteko eta hondartzaren ingurunearen egoera ikusteko zerbitzu, garbiketa eta beste alderdi batzuetatik begiratuta.

Ondarretako, Kontxako, Zurriolako eta Santa Klara uharteko hondartzek EMAS Ingurumena Kudeatzeko Sistemaren ziurtagiria ere badute, 2003az geroztik, Donostiako hondartzen ingurumen-portaera hobetzeko.

2008az geroztik, hiru hondartzetan bainatzeko uraren osasun kalifikazioa Oso ona izan da.

URAREN KALITATEAREN EGOERA MONPASEN

Iturria: EAEko trantsizioko eta kostaldeko uren egoera ekologikoaren jarraipen-sarea. Emaizten txostena. 2025 Kanpaina. AZTI

Monpas-Pasaia kostaldeko ur-masak 2025an izandako egoeraren laburpena eta diagnostikoa										
KODEA	ESTAZIOA	MI	F	M	BI	CG	SP	EGOERA EKOLOGIKOA	EGOERA KIMIKOA	EGOERA
L-UR20	Monpasko itsasertza	MB	MB	B	B	MB	MB	B	B	B
	Mompas-Pasaia	MB	MB	B	B	MB	MB	B	B	B

(*) Hiru urteko kalkulua, egindako azkenari dagokion sailkapena

MI: Macro Invertebrados | **F:** Fitoplancton | **P:** Fauna Ictiológica | **M:** Macro algas | **BI:** Estado Biológico | **CG:** Condiciones Generales | **SP:** Sustancias Preferentes

- MB Oso Ona
- B Ona
- MO Ertaina
- D Eskasa
- M Txarra

Azaleko uren egoeraren kalifikazioa egoera ekologikoaren baliorik txarrenak eta egoera kimikoak ematen dute. “Ontzat” jotzen da Uraren Esparru Zuzentarauko (UEZ) ingurumen-helburuak betetzen baditu, eta “ona baino okerragoa” helburu horiek betetzen ez baditu. Uren egoera kontzeptuak, bestalde, erakusten du gizakiak uretako ekosistemenari zer presio egiten dion eta ekosistema horiek zer narriadura maila duten, haien baldintzak aldatu gabe izango luketenaren aldean. Monpas-Pasaiaiko kostako ur-masan itsasertzeko estazio bat aztertzen da, eta 2025eko kanpainako diagnostikoan egoera onean zela jo zen, egoera ekologiko onean eta egoera kimiko onean zegoelako. Ingurumen helburu horiek 2014tik hasi eta gaur arteko guztian bete dira.

URAREN KALITATEAREN BILAKAERA MONPASEN

Iturria: EAEko trantsizioko eta kostaldeko uren egoera ekologikoaren jarraipen-sarea. Emaizten txostena. 2025 Kanpaina. AZTI

Monpas-Pasaiko itsasertzeko ur masa. 2013-2025 bitartean izandako bilakaera													
URTEA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
EGOERA EKOLOGIKOA	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP	BP
EGOERA KIMIKOA	NA	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
EGOERA	PB	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B

AHALMEN EKOLOGIKOA

- MP Potentzial Maximoa
- BP Potentzial Ona
- MO Potentzial Ertaina
- PD Potentzial Eskasa
- M Potentzial Txarra

EGOERA KIMIKOA

- B Ona
- NA Ez da egoera onera iristen

EGOERA

- B Ona
- PB Ona baino okerragoa

2001eko kanpainara arte, orduan eraman baitzen Monpasko kolektorea itsaspeko hustubidera, egoera ekologiko txarra zen nagusi inguru hartan; baina, harrezkero, hobetu egin da hango egoera. Saneamendu eta arazketa lanak ari da antz ematen kostaldea berreskuratze horretan.

2013an ez zen egoera kimikoaren aldetik bete beharreko helbururik bete, baina, 2014az geroztik, ari dira ingurumen helburuak betetzen, eta, beraz, ematen du ari dela bere onera etortzen sistema.

PAKEA ETA ALTZAERREKA ERREKETAN ESKU HARTZEA, URUMEA IBAIRA ANOETAKO ERREKASTOAREN BIDEZ ISURTZEN DIREN UREN KALITATEA HOBETZEKO

2025. urtean zehar, Donostiako Udalak aire zabaleko azpiegitura berdearen proiektua gauzatu du, Europar Batasunak – NEXTGeneration EUk finantzatuta. Proiektu horren helburu nagusia da Anoeta errekaaren hustubide-ahalmena hobetzea, Pakea eta Altzaerreka erreketatik datozen emari zirkulatzailak gutxituz (Miramongo hiri-basoan). Jarduera honekin helburu bikoitza lortu nahi da. Alde batetik, prezipitazio handiko aldietan emariak mugatzea, kolektoreak kargan ez sartzeko eta, horrela, uholdeak saihesteko, eta, bestetik, uholdeen laminatze-efektua lortzea.

Esku-hartzeak Pakea errekaaren goialdean dagoen olgetarako urmaelean eta Altzaerreka errekaaren behealdean egin dira, Miramongo bidearen azpiko lurperatzearen ondoan. Bi kasuetan, hormigoizko harri-lubeta osatutako egitura hidraulikoak eraiki dira zimenduetan, eta harri-lubeta lehor begetatua altxaeretan, lurra-
ren ertzetan sartuta. Gainera, maila-sentsoreak instalatu dira erreketako ur-maila etengabe neurtzeko, datalogger kontrolagailuarekin eta komunikazio-antenarekin.

Ingurumen-balio interesgarriak dituen ingurune natural batean egindako jarduketari horiei esker, 480 m³ -ko gehieneko atxikipen-bolumena lortu da Pakea erreka-
kastoaren kasuan, eta 901 m³ Altzaerreka erreka-
kastoaren kasuan. Hala ere, bi kasuetan, igarobide-irekidura bat utzi da, batez besteko emari ekologiko bati eusteko diseinatua, inolako errententziorik gabe. Pakea eta Altzaerreka erreken hobekuntza hidrauliko horiek ibaian behera uholde-arriskua murriztea ekarriko dute, Amarako eremuan, eta horrek klima-aldaketara modu eraginkorrean egokitzeko lagunduko du.